

Závěr č. 31

**ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu
o státní službě ze dne 6. září 2019**

**Právo státního zaměstnance na vyřízení stížnosti a na vyrozumění o výsledku jejího
vyřízení zakotvené v § 79 odst. 1 zákona o státní službě a příslušnost k vyřizování
stížností státních zaměstnanců podle § 79 odst. 2 písm. h) ve spojení s § 157 zákona
o státní službě**

- I. Zabezpečení naplnění práva státního zaměstnance na řádné prošetření stížnosti podané vůči němu a práva na vyrozumění o výsledku šetření je na základě § 79 odst. 1 věty druhé zákona o státní službě v kompetenci služebního orgánu, a to bez ohledu na to, zda jde o stížnost podanou podle § 79 odst. 2 písm. h) ve spojení s § 157 zákona o státní službě, nebo o stížnost podanou podle jiných právních předpisů, např. § 175 správního řádu. K naplnění výše uvedeného práva státního zaměstnance přijme služební orgán ve služebním úřadu taková opatření, aby byl o stížnostech vůči státním zaměstnancům a jejich vyřízení informován, aby mohl státní zaměstnance o výsledku šetření stížností vyrozumět.*
- II. Příslušnost k vyřízení stížnosti státního zaměstnance se mezi bezprostředně nadřízeným představeným státního zaměstnance a služebním orgánem určí podle toho, do čí působnosti náleží záležitost, která je obsahem stížnosti. Nelze-li podle působnosti příslušnost k vyřízení stížnosti určit, určí ji mezi uvedenými subjekty s ohledem na obsah stížnosti služební orgán dle své úvahy.*

Odůvodnění

Poradní sbor náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě se zabýval tématem stížností podle zákona o státní službě – konkrétně výkladem § 79 odst. 1 věty druhé zákona o státní službě a otázkou příslušnosti k vyřizování stížností státních zaměstnanců podle § 79 odst. 2 písm. h) ve spojení s § 157 zákona o státní službě.

I. Právo státního zaměstnance na vyřízení stížnosti a na vyrozměnění o výsledku jejího vyřízení zakotvené v § 79 odst. 1 zákona o státní službě

Podle § 79 odst. 1 věty druhé zákona o státní službě má státní zaměstnanec právo, bude-li vůči němu podána stížnost, že porušil povinnosti, které státním zaměstnancům vyplývají ze zákona, aby služební orgán záležitost, která je předmětem stížnosti, řádně přezkoumal a včas vyřídil a státního zaměstnance o výsledku jejího vyřízení vyzkoumal.

Poradní sbor se domnívá, že pod pojmem „stížnost podaná vůči státnímu zaměstnanci“ se rozumí nejen stížnosti podané jinými státními zaměstnanci podle § 79 odst. 2 písm. h) ve spojení s § 157 zákona o státní službě, ale obecně jakékoliv stížnosti, např. podle § 175 správního řádu. Zákonem, z něhož vyplývají povinnosti, které měl porušit státní zaměstnanec, vůči němuž byla podána stížnost, je tak nejen zákon o státní službě, ale i další zákony, jež se vztahují ke službě vykonávané státním zaměstnancem.

Právní úprava stížností podaných státními zaměstnanci je obsažena v § 157 zákona o státní službě. V těchto ustanoveních se stanoví, kdo podává stížnost (státní zaměstnanec), v jaké formě (písemně), v jakých věcech (ve věcech výkonu služby a služebního poměru, s výjimkou služebního hodnocení), komu se stížnost podává (služebnímu orgánu), kdo stížnost vyřizuje (bezprostředně nadřízený představený, nebo služební orgán) a lhůtu pro vyřízení stížnosti (30 dnů od jejího podání). Platí zde zásada, že stížnost nesmí vyřizovat ten, proti kterému směřuje.

Obecná právní úprava stížností, tj. jiných stížností než stížností podaných státními zaměstnanci ve věcech výkonu služby a služebního poměru, je obsažena v § 175 správního řádu. Rovněž se stanoví, kdo podává stížnost (dotčená osoba), v jaké formě (písemně nebo ústně), v jakých věcech (proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu, neposkytuje-li zákon jiný prostředek ochrany), komu se stížnost podává (správnímu orgánu, který vede řízení), kdo stížnost vyřizuje (správní orgán, který vede řízení) a lhůtu pro vyřízení stížnosti (60 dnů od jejího podání). Zvláštní právní úpravy stížností mohou být obsaženy i v jiných právních předpisech. Vyřízení těchto stížností bývá ve služebních úřadech svěřeno určitému útvaru či státnímu zaměstnanci příslušnému k vyřizování stížností.

Pokud jde o výklad § 79 odst. 1 věty druhé zákona o státní službě, domnívá se poradní sbor, že toto ustanovení nezakládá příslušnost služebního orgánu k vyřizování všech stížností

podaných vůči státním zaměstnancům (k tomu, pokud jde o příslušnost k vyřizování stížností státních zaměstnanců podle § 157 zákona o státní službě, viz níže), avšak upravuje kompetenci služebního orgánu zabezpečit naplnění práva státního zaměstnance na řádné prošetření stížnosti a práva na vyrozumění o výsledku šetření, tedy sdělení, zda stížnost vůči státnímu zaměstnanci byla shledána důvodnou, částečně důvodnou nebo nedůvodnou. Je tedy žádoucí, aby služební orgán přijal ve služebním úřadu v rámci šetření stížností taková opatření, aby byl o stížnostech vůči státním zaměstnancům a jejich vyřízení informován, aby mohl státní zaměstnance o výsledku šetření stížností vyrozumět.

II. Příslušnost k vyřizování stížností státních zaměstnanců podle § 79 odst. 2 písm. h) ve spojení s § 157 zákona o státní službě

Podle § 79 odst. 2 písm. h) zákona o státní službě má státní zaměstnanec právo podat ve věcech výkonu služby a služebních vztahů stížnost.

Podle § 157 odst. 1 zákona o státní službě může státní zaměstnanec podat ve věcech výkonu služby a ve věcech služebního poměru¹, s výjimkou služebního hodnocení státního zaměstnance, písemnou stížnost služebnímu orgánu. Právo podat stížnost podle § 157 zákona o státní službě se s ohledem na zásadu rovnosti přiznává rovněž bývalým státním zaměstnancům, např. ve věci služebního posudku.

Pokud jde o příslušnost k vyřízení stížnosti státního zaměstnance, zákon o státní službě stanoví následující pravidla:

- stížnost vyřizuje podle jejího obsahu bezprostředně nadřízený představený státního zaměstnance nebo služební orgán (§ 157 odst. 2),
- stížnost státního zaměstnance, který je služebním orgánem, vyřizuje nadřízený služební orgán (§ 157 odst. 4),
- stížnost státního zaměstnance nesmí vyřizovat představený nebo služební orgán, vůči kterému stížnost směřuje; vyřizuje ji nadřízený představený nebo nadřízený služební orgán představeného nebo služebního orgánu, vůči kterému směřuje (§ 157 odst. 3).

---

¹ Pouze pro úplnost poukazuje poradní sbor na odlišné vymezení oproti § 79 odst. 2 písm. h) zákona o státní službě, podle kterého obsahem stížnosti mohou být věci výkonu služby a věci služebních vztahů. Domnívá se ovšem, že se jedná o nepřesnou formulaci zákonodárce vzniklou patrně převzetím úpravy služebního zákona č. 218/2002 Sb., která v praxi nemá působit žádný věcný dopad.

Základním pravidlem tedy je, že k vyřízení stížnosti státního zaměstnance je příslušný bezprostředně nadřízený představený nebo služební orgán, a to v závislosti na obsahu stížnosti. Zákon o státní službě však nestanoví pravidlo, jakým způsobem se příslušnost podle obsahu stížnosti určí.

Poradní sbor je toho názoru, že příslušnost k vyřízení stížnosti státního zaměstnance se mezi bezprostředně nadřízeným představeným státního zaměstnance a služebním orgánem určí podle toho, do čí působnosti náleží záležitost, která je obsahem stížnosti. Obsahem stížnosti mohou být věci výkonu služby [otázky způsobu a řádnosti výkonu služby; odborné (věcné) záležitosti] a věci služebního poměru² (otázky řádnosti realizace obsahu služebního poměru) a organizační věci státní služby (otázky řádnosti výkonu působnosti služebních orgánů včetně vydávání služebních předpisů a dalších interních aktů řízení, otázky řádnosti bližších podmínek výkonu práv a povinností souvisejících se služebním poměrem státních zaměstnanců a otázky řádnosti podrobností týkajících se systemizace a organizace služebních úřadů).

K vyřizování stížností ve věcech výkonu služby by měl být příslušný bezprostředně nadřízený představený státního zaměstnance a ve věcech služebního poměru služební orgán.

Představený podle zákona o státní službě zejména vede podřízené státní zaměstnance, ukládá jim služební úkoly, organizuje, řídí a kontroluje výkon jejich služby a dává jim k tomu příkazy.

Služební orgán pak jedná a rozhoduje ve věcech služebního poměru, dále např. vydává služební posudek, nařizuje čerpání dovolené, službu přesčas či služební pohotovost, povoluje pružné rozvržení služební doby, služební volno, rozhoduje o zastupování.

Nelze-li podle působnosti příslušnost k vyřízení stížnosti určit (nemalou množinu představují stížnosti, u kterých není určení příslušnosti podle pravidel stanovených zákonem o státní službě zcela jasné - jde např. o stížnosti na jednání a chování státních zaměstnanců a představených, včetně stížností na šikanu a bossing, nebo o stížnosti na ukládání služebních úkolů), určí ji mezi uvedenými subjekty služební orgán s ohledem na obsah stížnosti dle své úvahy. Písemná stížnost státního zaměstnance se podává služebnímu orgánu, který vždy „rozhodne“, zda stížnost jako příslušný vyřídí, nebo ji předá k vyřízení bezprostředně

---

² s výjimkou služebního hodnocení státního zaměstnance

nadřízenému představenému (resp. nadřízenému představenému, pokud stížnost směřuje proti bezprostředně nadřízenému představenému) státního zaměstnance.